

[Aksel Larsen.]

standskampen og folkestrejkerne, som førte til den 29. august, havde umuliggjort samarbejdspolitikens fortsættelse.

Men vi må nødvendigvis sige, at da komministerne i folketinget stemte for beslutningen af 19. januar 1940 om, at Danmark skulle forsvares i tilfælde af angreb, opfattede vi i vor naivitet denne beslutning som bindende for regeringen, som noget, der skulle efterleves. At der ikke alene intet blev gjort for at leve op til beslutningen, men at regeringen direkte forringede forsvarsmulighederne, at man bevidst undlod at tage hensyn til advarslerne forud for den 9. april, og at forsvarsmulighederne ved vor sydgrænse likvideredes ved dispositionerne af 8. april, der bød en fåtallig dansk soldaterstyrke at kæmpe uden svære våben og uden at måtte tage et spadestik til forberedelse af forsvarsstillinger — det må vel hele den daværende regering, men i særdeleshed statsministeren, udenrigsministeren og forsvarsministeren, have ansvaret for. Ingen parlamentarisk kommission og ingen folketingsbeslutning 15 år efter kan forringe dette tunge ansvar.

Det må imidlertid siges — også da dette ansvar nu skal gøres til Sorteper i et partipolitisk spil — at begivenhederne og regeringshandlingerne umiddelbart forud for og på selve den 9. april såvel som under besættelsestiden var en ikke tilgivelig, men sørgelig konsekvent videreførelse af Danmarks udenrigspolitik fra det øjeblik, da nazismen og militarismen erobrede magten i Tyskland, og gennem de år, da Hitler-Tyskland synligt for alle forberedte krigen. Og denne udenrigspolitik førtes af regeringen i forståelse med og med billigelse af også de partier, der her i dag søger at bringe deres eget ansvar i forglemmelse ved kun at tale om 9. april og det ærede medlem hr. Alsing Andersen.

Denne udenrigspolitik var jo karakteriseret ved dens bestandige knæfald for og indrømmelser til Hitler-Tyskland og dets krigsforberedende politik. Den kom til udtryk ved handelsoverenskomsten med Hitler-Tyskland, som var mildt sagt meget ugunstig for dansk økonomi, men tilsvarende gunstig for den tyske økonomi, og som kun har et passende eller måske snarere upassende sidestykke i den måde,

hvorpå Danmark handelsmæssigt lader sig behandle af Vesttyskland i dag. Som led i denne udenrigspolitik blev der i årene før krigen givet nationalt nedværdigende indrømmelser til det nazistisk ledede mindretal i Sønderjylland. Den bragtes til udtryk af udenrigsminister Munch, da han i Folkeforbundet undlod at stemme for en misbilligelse af Tysklands påbegyndte oprustning på trods af Versaillestraktaten. Den fortsattes ved det officielle Danmarks jublende godkendelse af Münchenforliget mellem England, Tyskland, Frankrig og Italien om Czekoslovakiets sønderlemmelse, og den kronedes af den ikke-angrebstraktat, som Danmark ene af alle nordiske lande afsluttede med Hitler-Tyskland i 1939.

Hvad var hovedlinien, hvad var grundtanken i denne udenrigspolitik, som bar sin bitre frugt i det tyske angreb og kapitulationen den 9. april, og som fandt sin naturlige fortsættelse i samarbejdspolitikken under besættelsen? Det var den grundtanke, som det officielle Danmark havde tilfælles med de daværende vestmagtregninger, med Chamberlin-politikerne i alle lande, nemlig at nazisme, militarisme og oprustning i Tyskland ikke var af det onde, eftersom man måtte håbe på og kunne regne med, at Hitler-Tyskland ville anvende sin militærmagt til at knuse Sovjetunionen og befri verdenskapitalismen for det bolsjevikiske spøgelse.

Det var sejrherrene fra den første verdenskrig, der finansierede den tyske sværindustri og dermed den tyske oprustning. De sluttede flådepagter med Hitler, de godkendte hans aggression mod Østrig og Memel, de støttede hans aggression mod Czekoslovakiet, og de modsatte sig skabelsen af kollektiv sikkerhed i Europa — fordi de i Hitler og den tyske militarisme så en forbundsfælle. Denne internationale politik gjorde Danmark med, og en undersøgelse af den 9. april og af besættelsestidens politik er uden hoved og hale og kan ikke føre til noget resultat, hvis man ikke vil tage forhistorien med i undersøgelsen. Men det ville man ikke. Samtlige andre partier afviste i kommissionen kommunisternes krav om, at Danmarks udenrigspolitik i årene fra 1933 til 1940 skulle inddrages i søgelyset. Denne afvisning var urimelig, men forståelig, når man betænker, at de var